

Sotsiaalkaitseministri määruse „Lapsel püsivat toevajadust põhjustavad seisundid“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrusega kehtestatakse selliste seisundite loetelu, mis põhjustavad lapsel terviseseisundist tingitud püsivat toevajadust. Kui andmed terviseseisundist tingitud püsivat toevajadust põhjustava seisundi kohta on kantud tervise infosüsteemi, liigub info lapse võimaliku abivajaduse kohta otse lapse rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksusesse (edaspidi KOV), et perele saaks proaktiivset tuge pakkuda. Lisaks võib Sotsiaalkindlustusamet (edaspidi SKA) algatada KOV-ilt sellise info saamisel proaktiivselt puude raskusastme tuvastamise. Seega luuakse eelnõuga võimalus lapse abivajadust varakult märgata ja last abistada.

Määrus kehtestatakse puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse (PISTS) § 2⁶ lõike 2 alusel.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi laste ja perede osakonna juhataja Liisa-Lotta Raag (Liisa-Lotta.Raag@sm.ee). Eelnõu on välja töötatud koos SKA-ga.

Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusloome ja isikuandmete kaitse nõunik Alice Sündema (Alice.Sundema@sm.ee).

Eelnõu on keeleteimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteimetaja Virge Tammaru (Virge.Tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Määruse eelnõu on seotud Riigikogu menetluses oleva lastekaitseseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga (427 SE), mis on läbinud esimese lugemise 29.05.24 ja mille teine lugemine toimus 03.12.24. Seaduseelnõus on kavandatud püsivat toevajadust põhjustava seisundiga last puudutava andmevahetuse regulatsioon ja volitusnorm valdkonna eest vastutavale ministrile kehtestada püsivat toevajadust põhjustavate seisundite loetelu (eelnõu § 1 p 13 ja § 4).

Eelnõuga kehtestatakse määruse terviktekst.

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, kuna määrusega kehtestatakse selliste seisundite loetelu, mis põhjustavad lapsel terviseseisundist tingitud püsivat toevajadust.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

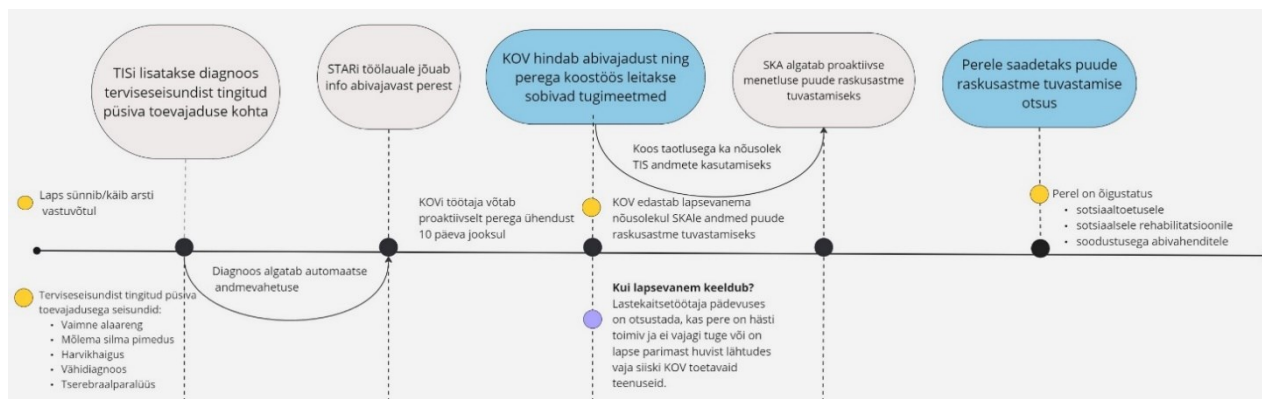
Eelnõu §-s 1 sätestatakse lapsel terviseseisundist tingitud püsivat toevajadust põhjustavad seisundid, mille puhul kantakse lapse kohta tervise infosüsteemi sättes nimetatud diagnoosikood. Sellisel juhul saab lapse rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgne KOV selle kohta teate ning KOV-il on õigus abivajava lapse väljaselgitamise eesmärgil töödelda sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris (STAR) selle lapse andmeid. See tähendab seda, et KOV võtab lapsevanemaga ühendust, hindab lapse abivajadust ning perega koostöös leitakse lapse jaoks kõige sobivamad tugimeetmed. Seejärel, kui vanema nõusolek on olemas, edastab KOV lapse andmed SKA-le ja SKA algatab proaktiivselt lapsel puude raskusastme tuvastamise menetluse.

Lapsel terviseseisundist tingitud püsivat toevajadust põhjustavad seisundid on järgmised:

- 1) vaimne alaareng (RHK F71–F73);
- 2) mõlema silma pimedus (RHK H54.0);

- 3) harvikaigus (RHK E72.0, E74.8);
- 4) vähidiagnoos (RHK C81–C96);
- 5) Reti sündroom (RHK F84.2);
- 6) Downi sündroom (RHK Q90).

Konkreetsed seisundid on koostöös SKA ekspertarstidega välja valitud eeldusel, et nende puhul on puude raskusastme tuvastamine väga tõenäoline, kuid oluline on märkida, et konkreetse seisundi olemasolu ei tähenda automaatselt, et lapsel puude raskusaste tuvastatakse, ning millal või millises ulatuses see tuvastatakse. Seisundite loetelu võib tulevikus täieneda.

Joonis 1. Andmevahetus tervise seisundist tingitud püsiva toevajadusega laste abistamiseks.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse määruse jõustumisaeg 1. jaanuaril 2025. a, samal ajal PISTS § 2⁶ lõikes 2 sätestatud volitusnormi jõustumisega.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Tervise seisundist tingitud püsiva toevajadusega lapsi puudutava andmevahetuse loomise mõjusid on hinnatud [lastekaitse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas](#), samuti on seletuskirjas esitatud muudatuse andmekaitsealane mõjuhindang.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Tervise seisundist tingitud püsiva toevajadusega lapsi puudutava andmevahetuse loomiseks vajalikke kulusid on hinnatud põhjalikult lastekaitse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas. Seisundite loetelu kehtestamisega eraldi kulusid ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrus on kavandatud jõustuma 1. jaanuaril 2025. a, samal ajal PISTS § 2⁶ lõikes 2 sätestatud volitusnormi jõustumisega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Sotsiaalkindlustusametile ja Eesti Puuetega Inimeste Kojale.